

Mitä on palliatiivinen hoito?

Tietoa potilaalle ja läheisille

Tämän esite kertoo siitä, mitä palliatiivinen hoito on ja mitä se käytännössä tarkoittaa.

Esite kannustaa sinua kysymään lisätietoa kaikista niistä asioista, jotka askarruttavat mieltäsi. Lisätietoa:

www.terveyskyla.fi/palliatiivinentalo

Mitä on palliatiivinen hoito?

Palliatiivinen eli oireenmukainen hoito on parantumattomasti sairaiden ihmisten ja heidän läheistensä aktiivista, kokonaisvaltaista ja moniammatillista hoitoa. Palliatiivinen hoito kuuluu kaikille iästä ja diagnoosista riippumatta.

Palliatiivisen hoidon tavoitteena on ylläpitää parantumattomasti sairaan ihmisen mahdollisimman hyvää elämänlaatua ennaltaehkäisemällä ja helpottamalla sairauden mukanaan tuomia oireita. Oireenmukaisen hoidon kestoa ei ole rajattu ajallisesti, vaan hoito voi jatkua useita kuukausia tai vuosia, jonka aikana ihminen voi viettää aktiivista elämää.

Palliatiivinen hoito on parantumattomasti sairaan ihmisen parasta mahdollista hoitoa: se eipoissulje mitään sellaisia hoitotoimia, joista potilas voisi vielä hyötyä.

Siirtyminen palliatiiviseen hoitoon

Siirtyminen oireenmukaiseen hoitoon ei tapahdu äkillisesti, vaan sairauden

edetessä japerussairauden hoidon tehon hiipuessa oireitalieivittävän hoidon osuus korostuu.

Kokonaan palliatiiviseen hoitoon siirtyminen vaatii selkeän hoidon linjauksen, josta lääkäri keskustelee potilaan kanssa (mistä potilas voisivielä hoidossaan hyötyä tai vastaavasti mistä ei ole enää hyötyä). Samalla potilas voi esittää toiveitaan siitä, kuinka hän toivoisi itseään hoidettavan, jos hän ei enää itse kykenisi ilmaisemaan omaa tahtoaan hoitonsa suhteen (hoitotahdon kirjaaminen).

Saattohoito on palliatiivisen hoidon viimeinen vaihe. Sen aika on viimeisinä elinviikkoina tai päivinä. Lääkäri tekee saattohoitopäätöksen. Päätöstä ennen pyritään mahdollisuuksien mukaan keskustelemaan asiasta potilaan ja omaisten kanssa.

Oireenmukainen hoito

Keskeistä palliatiivisessa hoidossa on kivun ja muiden häiritsevien oireiden lievittäminen. Hoidossa huomioidaan myös psykologiset, sosiaaliset, hengelliset ja elämäkatsomukselliset asiat.

Palliatiivisen hoidon tehtävänä on sairaan ihmisen ja hänen läheistensä tukeminen niin, että he voisivat elää mahdollisimman laadukkaasti ja tasapainoisesti sairaudesta huolimatta, ja että potilas voisi kuolla arvokkaasti sitten, kun sen aika on.

Saattohoito

Saattohoito on osa palliatiivista hoitoa kuoleman lähestyessä ja se sijoittuu

elämän viimeisiin päiviin tai viikkoihin (kuolevan potilaan hoito). Saattohoidossa ihmisen elämän rajallisuus on tiedostettu ja hyväksytty, ja hoidon tavoitteena on antaa kuolevalle ja hänen läheisilleen mahdollisuus valmistautua lähestyvään kuolemaan. Saattohoitoon ei kuulu aktiivinen kuolemaan auttaminen (eutanasia). Saattohoito pyritään järjestämään potilaan toiveiden mukaisessa paikassa. Saattohoitovaiheen aikana sairauden aiheuttamia oireita hoidetaan edelleen aktiivisesti.

Kotisaattohoito

Kotisaattohoidon tarkoitus on tarjota kuolevalle ihmiselle mahdollisuus kuolla toivomassaan paikassa, kuten kotona tai kodinomaisessa ympäristössä, esimerkiksi asumispalveluissa.

Kotisaattohoidossa potilaalla on mahdollisuus

- sairaanhoitajan tavoittamiseen vuorokauden eri aikoina
- saada oirehoito kotiin
- lääkärin kotikäynteihin
- siirtymiseen vuodeosastolle ilman erillislähetettä
- intervallihoitojaksoihin vuodeosastolla

Kuinka voimme auttaa sinua?

Parantumattoman sairauden hyväksyminen ja sairauden kanssa eläminen tuntuu pelottavalta ja haasteelliselta. Hoitajat, lääkärit ja muu henkilökunta ovat sinua varten, kun kaipaavat tukea tai haluat puhua asioista. Toivomme, että otat yhteyttä tai tulet keskustelemaan kanssamme mieltäsi painavista asioista.

Palliatiivinen hoito pähkinäkuoressa:

- Hoitaa kipua ja muita ihmisen häiritseviksi kokemia oireita aktiivisesti
- Hyväksyy kuoleman luonnollisena osana jokaisen ihmisen elämää
- Hoidon tarkoituksena ei ole jouduttaa tai pitkittää kuolemaa
- Huomioi ihmisen psykologiset, henkiset ja elämäntarkoitukselliset tarpeet
- Auttaa ihmistä elämään elämänsä mahdollisimman aktiivisesti kuolemaansa saakka
- Parantaa elämänlaatua
- Tukee sairastuneen läheisiä ennen kuolemaa ja sen jälkeen
- Käyttää tarvittaessa moniammatillista lähestymistapaa potilaan ja hänen läheistensä tarpeisiin vastaamiseen
- Palliatiivista hoitoa voidaan soveltaa käytäntöön jo sairauden siinä vaiheessa, kun sairauden etenemistä pyritään vielä hallitsemaan aktiivisilla hoidoilla (esimerkiksi levinnyttä syöpää hoitavan solusalpaja- tai sädehoidon aikana tai vaikean sydämen vajaatoiminnan hoidon ohessa)

Tärkeitä puhelinnumeroita:

Alkuperäinen lähde: Siun soten palliatiivinen keskus.

Lähteet:

Kannen kuva: pixabay.com

STM. 2010a. Hyvä saattohoito Suomessa.

Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja.

Helsinki

Suomen palliatiivisen hoidon yhdistys ry. www.sphy.fi

Watson M, Lucas C, Hoy A, Wells J. 2010. Oxford handbook of palliative care. Oxford University Press.

Oppaan ovat muokanneet Emma Honkanen, Anne

Mikkonen ja Henni Seilonen 3.4.2021.